

Michał Bąk¹

Leasing w świetle obowiązującego prawa

Prezentując kolejny artykuł poświęcony leasingowi, który – jak pokazuje praktyka – odgrywa istotną rolę w działalności także firm logistycznych, transportowych oraz działających w obszarze gospodarki magazynowej, chcemy przybliżyć tę tematykę wszystkim stojącym przed wyborem drogi finansowania zakupów środków trwałych, służących rozwojowi własnych przedsiębiorstw.

Redakcja

Leasing jako realny instrument finansowania pojawił się w naszym kraju po 1989 roku. Początkowo był umową nienazwaną. Oparty na przepisach ogólnych, zawartych w Kodeksie Cywilnym, realizował podstawowe zasady jako umowa dwustronna. Od 2000 roku, w wyniku nowelizacji KC, ustawa szczegółowo definiuje ten rodzaj umowy oraz określa prawa i obowiązki stron.

Przepisy KC tylko w ogólności formułują zasady wykonywania umowy leasingowej bez regulacji wielu szczególnych przypadków. Jednak, w porównaniu do stanu prawnego sprzed 2000 roku, ta niewielka ilość przepisów w dużym stopniu uporządkowała terminologię i określiła ramy funkcjonowania leasingu. Dla przedsiębiorców leasing stał się bardziej czytelny i bezpieczny. Obecnie postanowienia warunków ogólnych umowy leasingowej nie mogą być sprzeczne z zasadami ogólnymi KC oraz z przepisami szczególnymi, to jest art.709¹⁻¹⁸.

Art. 709¹: *Przez umowę leasingu finansujący zobowiązuje się w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa nabyć rzecz od oznaczonego zbywcy na warunkach określonych w tej umowie i oddać tę rzecz korzystającemu do używania albo używania i pobierania pożytków przez czas oznaczony, a korzystający zobowiązuje się za-*

placić finansującemu w uzgodnionych ratach wynagrodzenie pieniężne, równe co najmniej cenie lub wynagrodzeniu z tytułu nabycia rzeczy przez finansującego.

Jak wynika z powyższego przepisu, umowa leasingu może być zawarta tylko pomiędzy przedsiębiorcami (definicja przedsiębiorcy – patrz Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej) w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Art. 709¹ określa także główne założenia umowy leasingowej, a więc: oddanie (przez finansującego) rzeczy do używania, w zamian za opłacanie (przez korzystającego) rat za jej używanie. Wysokość rat czynszowych musi być równa przynajmniej cenie rzeczy.

Operacyjny czy finansowy...

Zagłębiając się w konstrukcję umowy leasingowej, możemy wyróżnić jej dwie formy: polskie prawo rozróżnia leasing operacyjny i kapitałowy (finansowy). W obu przypadkach możliwe jest finansowanie pojazdów osobowych, ciężarowych, autobusów, maszyn budowlanych, naczeł oraz urządzeń i wyposażenia magazynowego.

Największą popularnością cieszy się leasing operacyjny, którego głównymi cechami są: oznaczony czas trwania umowy, który stanowi co najmniej 40% normatywnego okresu amortyzacji w przypadku finansowania rzeczy ruchomych (na przykład pojazdów) lub okres 10 lat dla nieruchomości; suma opłat czynszów leasingowych pomniejszona o należny podatek VAT musi być równa lub wyższa od wartości początkowej oferowanego sprzętu; finansujący wykazuje w swoich księgach i dokonuje odpisów amortyzacyjnych za leasingowany sprzęt. W praktyce czas trwania umowy leasingu operacyjnego, którego przedmiotem są na przykład

pojazdy samochodowe, wynosi 24 – 60 miesięcy. Opłaty leasingowe stanowią koszt uzyskania przychodu dla korzystającego i przysługuje mu odliczenie kwoty podatku VAT od comiesięcznych czynszów.

Z kolei leasing kapitałowy (finansowy) charakteryzuje: oznaczony czas trwania umowy; suma ustalonych opłat (pomniejszona o należny podatek VAT) odpowiada co najmniej wartości początkowej środka trwałego; odpisów amortyzacyjnych za leasingowany sprzęt w czasie trwania umowy dokonuje korzystający. W leasingu kapitałowym nie istnieje minimalny okres trwania umowy, a kosztem uzyskania przychodu dla korzystającego są tylko odsetki od czynszów leasingowych. Z chwilą zawarcia umowy finansujący jednorazowo, z góry, obciąża korzystającego całym podatkiem VAT, który następnie korzystający odliczy zgodnie z obowiązującą ustawą. Nowelizacja Ustawy o podatku od towarów i usług z dnia 25 kwietnia 2005 roku zawiera między innymi zasady definiowania pojazdów ciężarowych na potrzeby odliczania podatku VAT.

Podobnie, jak z odpowiedzią na pytanie, czy bardziej opłacalny jest leasing czy kredyt, również w przypadku rodzajów leasingów nie można dać jednoznacznej odpowiedzi. Wybór właściwego narzędzia zależy od indywidualnych uwarunkowań firmy i powinien być poprzedzony szczegółową analizą przedsiębiorstwa.

W następnym artykule z tego cyklu, przedstawimy Państwu wymagania firm leasingowych w stosunku do przedsiębiorców chcących zawrzeć umowę oraz odpowiemy na pytanie, co to jest leasing uproszczony.

¹ Autor jest redaktorem naczelnym portalu motoleasing.pl (przyp. red.).